УДК 336.2,327
JEL F21, F23, P33, O53
DOI https://doi.org/10.32782/2786-765X/2026-14-3

Ван Сюй
здобувач третього рівня вищої освіти,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: https://orcid.org/0009-0002-7226-9124
Яструбський М.Я.
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8032-4501

КЛАСИФІКАЦІЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ СИСТЕМ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Класифікація систем іноземного інвестування є складовою теоретичних основ інвестиційного процесу. Розвиток інвестиційних процесів в умовах міжнародної співпраці потребує належної організації системи інвестування, результативність функціонування якої досягається за умов задоволення інтересів як вкладників, так і реципієнта. Теоретичні напрацювання в подальшому формують засади законодавчої бази у вигляді нормативних документів і законодавчих актів, що регламентують процес іноземного інвестування. Дослідження інструментарію іноземного інвестування в умовах українсько-китайської співпраці дозволяє налагодити процес залучення інвестицій з боку найбільш інвестиційно спроможних учасників, яким на сьогодні виступає Китай. Україна потребує залучення іноземних інвестицій у значних обсягах з огляду на низку об'єктивних причин, однак це не повинно призвести у майбутньому до втрати суверенітету. Розглядаючи залучення іноземних інвестицій зі сторони Китаю, який пропонує привабливі умови і паритетні засади, актуально подбати про раціональність використання залучених інвестицій, нейтралізувати можливість зловживань і недбалого розпорядження залученими ресурсами. Державницьке мислення й відповідальність за правочинність дій приймаючої сторони дозволить уникнути деструктивних наслідків у процесі іноземного інвестування.

Ключові слова: Китай, класифікація іноземних інвестицій, прямі і портфельні іноземні інвестиції, українсько-китайське співробітництво, режим іноземного інвестування.

Постановка проблеми. Україна потребує залучення іноземних інвестицій, причому значних і на тривалий період. Адже спричинені війною збитки й руйнування оцінюються щонайменше в $500 млрд, а якщо говорити про відновлення й компенсації, то ця сума перевищує трильйони доларів США [1]. Власне з огляду на неминучість активної фази залучення значних інвестиційних потоків актуально осмислювати засади інвестування. Оскільки внутрішні ресурси для відновлення країни незначні, зрозуміло, що хорошою альтернативою можуть слугувати іноземні інвестиції. Опрацювання питання класифікації інструментарію систем іноземного інвестування актуальне для цілей формування теоретичних засад предметної області, які можуть бути корисними і своєчасними при формуванні законодавчої бази. Оскільки Китай на сьогодні позиціонує як один з найпотужніших інвесторів на міжнародній арені, доцільно осмислити використання його інвестиційного потенціалу як в умовах сьогодення, так і на перспективу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання класифікації систем іноземного інвестування досліджувалися багатьма вітчизняними і зарубіжними науковцями, фінансистами й іншими фахівцями у фінансовій сфері. В умовах сьогодення інвестиційний процес також є об'єктом дослідження багатьох учених. Значний внесок у дослідження інвестиційної сфери у різних аспектах зробили такі зарубіжні дослідники, як Пітер Граттон (Peter Gratton), Д.О. Кушман (D.O. Cushman) [2], Г. Гансон (G. Hanson) [3], Р. Вернон (R. Vernon) [4], Т. Осава (T. Osawa) [5], Е. Боренштейн (E. Borensztein) [6] та низка інших. Заслуговує уваги доробок таких українських науковців, як М.І. Крупки, Ю.Б. Іванова, О.Є. Кузьміна та ін. Водночас динаміка сьогодення у фінансово-інвестиційній сфері ставить нові задачі, які потребують додаткових досліджень і доповнень теоретичних напрацювань науковців минулого і сучасних дослідників.

Мета статті – формування рекомендацій щодо класифікації інструментарію систем

© Ван Сюй, Яструбський М.Я., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

іноземного інвестування в умовах українсько-китайської співпраці в цілях створення теоретичного підґрунтя для забезпечення сприятливого законодавчо-правового режиму інвестиційної політики України й ефективного інвестиційного середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ключовою концепцією іноземних інвестицій є переміщення потоку капіталу з однієї країни в іншу з метою придбання права власності або контролю над активами. Це може проявлятись у купівлі акцій іноземних компаній, інвестуванні в нерухомість або веденні за кордоном бізнесу. Іноземні інвестиції об'єднують інвесторів та бізнес через кордони, сприяють економічному зростанню та розвитку, відіграючи важливу роль у світовій економіці. Загалом іноземні інвестиції можна розділити на такі групи: прямі іноземні інвестиції (foreign direct investment – FDI), портфельні іноземні інвестиції(foreign portfolio investment – FPI) та додаткові категорії іноземних інвестицій.

Прямі іноземні інвестиції зазвичай групуються в три типи:

1. Горизонтальні FDI. Компанія встановлює той самий тип господарської діяльності в іноземній країні, що й у своїй країні. Наприклад, американський постачальник смартфонів, який купує мережу телефонних магазинів у Китаї, ілюструє горизонтальні FDI.

2. Вертикальні FDI. Бізнес набуває додатковий бізнес в іншій країні. Наприклад, американський виробник може придбати частку в іноземній компанії, яка постачає йому необхідну сировину.

3. Конгломерат FDI. Компанія інвестує в іноземний бізнес, який не пов'язаний з її основними операціями. Оскільки компанія-інвестор не має досвіду роботи в галузі іноземної компанії, це часто приймає форму спільного підприємства [7].

Візуально класифікацію іноземних інвестицій описує рис. 1.

Актуально охарактеризувати додаткові види іноземних інвестицій, до яких належать комерційні кредити та офіційні потоки. Зазвичай, комерційні кредити виступають у формі банківських позик, що надаються

Рис. 1. Класифікація іноземних інвестицій

Джерело: побудовано на основі [8]

національним банком підприємствам або урядам в інших країнах.

Офіційні потоки представляють різні форми допомоги розвитку. Офіційна допомога розвитку (Official development assistance – ODA) позначає допомогу від суверенних держав (так званих «донорських» країн), призначених для сприяння розвитку в країнах, що розвиваються, що входять до списку «країн і територій, що розвиваються» Організації з економічного співробітництва та розвитку (Organisation for Economic Cooperation and Development – OECP), надається або двосторонньо, або через багатосторонні агентства (наприклад, Організація Об'єднаних Націй або багатосторонній банк розвитку), і складається з грантів, так звані «м'які» кредити з елементом пільгового гранту та технічною підтримкою [9].

Прикладом виду іноземного інвестора є багатосторонній банк розвитку (Multilateral development bank – MDB), що є міжнародною фінансовою установою, яка інвестує в країни, що розвиваються, з метою заохочення економічної стабільності. На відміну від комерційних кредиторів, які мають інвестиційну мету максимізувати прибуток, MDB використовує свої іноземні інвестиції для фінансування проектів, які підтримують економічний і соціальний розвиток країни. До багатосторонніх банків розвитку належать також Світовий банк і Міжамериканський банк розвитку.

Зазвичай процес іноземного інвестування розпочинається з дослідження та планування. Насамперед необхідно уяснити ринкові та економічні умови цільової країни. Відтак потрібно визначитись з вибором прямих чи портфельних іноземних інвестицій, що взаємопов'язано з інвестиційними цілями та ставленням потенційного інвестора до ймовірних ризиків. Якщо FDI зазвичай передбачають довгострокові зобов'язання та активне управління, то FPI обмежуються купівлею акцій на іноземних фондових біржах або державних облігацій. Власне тому FPI притаманна більша ліквідність, а отже в них легше входити або виходити порівняно з FDI. Водночас FPI піддаються валютним ризикам, оскільки на вартість інвестицій можуть суттєво вплинути коливання обмінних курсів між країною походження інвестора та іноземною країною.

На прийняття рішення щодо здійснення іноземних інвестицій справляють суттєвий вплив обґрунтування чи спростування ідеї фінансовими консультантами чи експертами, які спеціалізуються на міжнародних ринках. Доречним є використання інвестиційних фондів, що спеціалізуються на іноземних активах. Великі корпорації часто прагнуть вести бізнес в країнах з найнижчими податками. Вони можуть переїхати до країни зі сприятливим податковим законодавством, іменованої податковою гаванню, для залучення іноземних інвесторів. Таким чином податкові гавані часто залучають іноземні інвестиції завдяки сприятливому податковому законодавству, пропонуючи зменшений фінансовий тягар для інвесторів.

Звісно, що іноземні інвестиції приносять капітал, технології та досвід до приймаючої країни. Це допомагає створювати робочі місця, покращувати інфраструктуру та підвищувати продуктивність. Водночас для іноземних інвесторів відкриваються можливості диверсифікації шляхом розподілу ризику між різними економіками, а також відкривається доступ до нових ринків з потенціалом зростання. Теоретично процес іноземного інвестування підтримує економічний розвиток на ринках, що розвиваються, покращує світову торгівлю та співпрацю. Для інвесторів відкриваються нові можливості за межами їхньої рідної країни. Однак прикладна сторона іноземних інвестицій пов'язана з низкою чинників, які далеко не завжди лінійно відображають теоретичні положення. Насамперед іноземні інвестиції можуть викликати занепокоєння щодо національного суверенітету та економічної незалежності. Критики іноземних інвестицій наголошують на загрозах втрати контролю над національними активами, занепокоєння щодо нерівності багатства та підозри щодо мотивів іноземних інвесторів. Очевидним є той факт, що іноземні інвестиції можуть призвести до експлуатації місцевих ресурсів, витіснення вітчизняного бізнесу а отже створити ризики для національної безпеки. Тим часом прихильники конкретних іноземних інвестиційних проектів, як правило, наголошують на перевагах іноземних інвестицій (створення робочих місць, передача технологій та можливість економічного стимулювання й зростання), в той час як критики іноземних інвестицій висловлюють пересторогу та вказують на ймовірні загрози. Враховуючи той факт, що лише глобальні прямі іноземні інвестиції (FDI) зросли у 2024 році порівняно з попереднім роком на 11% і становили 1,5 трильйона доларів США [10], стає очевидною дієвість процесу іноземного інвестування, його живучість і все проникність. Тому відповідь має бути у зваженості сприйняття процесу іноземного інвестування, збалансованості підходу й грамотному законодавчому врегулюванні

режиму іноземного інвестування. За таких передумов можна досягнути ефекту, коли іноземні інвестиції з одного боку стимулюватимуть економіку країни-одержувача, а з іншого боку – економіку країни-інвестора. Приймаюча інвестиції країна отримує вигоду від переваг іноземного інвестування (створення робочих місць, впровадження нових технологій тощо), тоді як країна походження може опосередковано отримати вигоду від отриманого від інвестицій прибутку.

Звернемось до іноземного інвестування в умовах українсько-китайського співробітництва. На даному етапі Китай позиціонує, як другий інвестор світу, а його політика спрямована на глобальні інтеграційні процеси. На урядовому рівні задекларована готовність інвестувати в масштабні високотехнологічні, інфраструктурні проекти, а це свідчить про зорієнтованість на прямі іноземні інвестиції. Поглинання китайськими компаніями американських та європейських компаній дозволяє підвищити їхні технологічні можливості, а отже рівень промислового сектору країни загалом.

Станом на 2020 рік Китай інвестував в Україну близько $7 млрд і планував інвестувати ще $10 млрд. [11]. Більшість проєктів знайшли практичне втілення за рахунок кредитних коштів під державні гарантії, а не прямих інвестицій в розвиток економіки. Яскравим прикладом може слугувати кредитна угода між АТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України» (ДПЗКУ) і Експімбанком Китаю, укладена у 2012 році на суму 1,5 млрд доларів США, термін дії якої становить 15 років [12]. Водночас обсяг прямих іноземних інвестицій (ПІІ) з Китаю в Україну станом на 2021 рік склав 260 млн. доларів США [13]. Китайських інвесторів цікавлять в Україні такі сфери діяльності, як відновлювана енергетика, транспорт і логістика, сільськогосподарський сектор, будівництво. Згідно задекларованого, основні завдання інвестицій полягали в тому, щоб оживити сільськогосподарську, енергетичну сферу, інфраструктурні проекти а також інші сфери економіки. Китайські державні компанії орієнтуються в Україні на інфраструктурні проєкти, пропонуючи кредити з низькими відсотками. До війни 2022 року Україна розглядала китайський капітал як противагу російському тиску та західним фінансовим умовам.

Однак після лютого 2022 року китайські інвестиції в Україну суттєво скоротились. Деякі спільні підприємства були заморожені, інфраструктурні проєкти, пов'язані з Ініціативою «Пояс і шлях» (Belt and Road Initiative – BRI), перейшли в сплячку, а комерційний персонал виведений із зони бойових дій. Війна також порушила доступ Китаю до експорту зерна України, особливо на початку 2022 року, коли порти Чорного моря були заблоковані. Незважаючи на війну, комерційні інтереси Китаю в Україні не зникли. Декілька китайських логістичних компаній далі реалізують свої проєкти а заході України. Хоча співпраця в енергетичному секторі зазнала сповільнення, китайські компанії продовжують постачати промислові компоненти українським заводам і сільськогосподарським підприємствам [14].

Україна надалі цікава для Китаю в аграрному виробництві, логістичних можливостях і розбудові інфраструктури. Згідно оприлюдненої на порталі інвестиційних проектів України інформації станом на липень 2026 року потребують інвестицій 384 інвестиційних проєкти в 11 галузях економіки у 24 регіонах України на загальну суму 84,0 млрд. доларів США [15]. З метою просування українсько-китайської інвестиційної та торговельно-економічної співпраці Посольство України в Китаї веде активну роботу. 12 червня 2026 в м. Куньмін (провінція Юннань, Китай) в рамках 10-ї Міжнародної виставки «Китай-Південна Азія» проведений круглий стіл «Економіка України: сучасні виклики та нові можливості», під час якого українською стороною презентовані актуальні тенденції розвитку української економіки, інвестиційний потенціал нашої держави. Досвідом співпраці з Україною поділилися китайські компанії – імпортери української продукції [16]. Посол України в КНР О. Нечитайло під час українсько-китайського бізнес-форуму «Економіка України: сучасні виклики та нові можливості», що проходив у м. Фошань (провінція Гуанчжоу), звернувся до учасників заходу із закликом до інвестиційної співпраці у різних галузях, поінформувавши про сучасний стан економічного розвитку України, її стійкість в умовах актуальних викликів, а також перспективні можливості розвитку [17].

Особливості режиму іноземного інвестування в Україні визначені у Законі «Про режим іноземного інвестування» [18]. Законодавством обумовлені види іноземних інвестицій та форми їх здійснення. Інформація про законодавче регулювання процесу іноземного інвестування наведена у табл. 1.

Хоча обсяги інвестицій з Китаю в Україну на даному етапі мізерні з огляду на низку причин, однак така ситуація підлягає осмисленню і опрацюванню на державному рівні, а для покращення відносин робляться активні

Таблиця 1

Види та форми здійснення іноземних інвестицій

Допустимі види іноземних інвестицій	Форми здійснення інвестицій
– іноземна валюта, що визнається Національним банком України конвертованою; – валюта України, законодавчо встановлена в Україні; – будь-яке нерухоме і рухоме і майно та пов'язані з ним майнові права; – акції, облігації, інші цінні папери, а також корпоративні права, зокрема права власності на частку (пай) у статутному капіталі юридичної особи, що створена відповідно до українського законодавства або законодавства інших країн, виражені у конвертованій валюті; – грошові вимоги та права на вимоги виконання договірних зобов'язань; – права інтелектуальної власності, вартість яких в іноземній валюті підтверджена згідно із законами (процедурами) країни інвестора чи міжнародними торговельними звичаями, а також підтверджені в Україні експертною оцінкою, включаючи легалізовані на території України авторські права, права на винаходи, промислові зразки, корисні моделі, знаки для товарів і послуг, ноу-хау тощо; – права на провадження господарської діяльності, включаючи права на використання надр та природних ресурсів, наданих відповідно до законодавства чи договорів, вартість яких у конвертованій валюті підтверджена згідно з законодавством країни інвестора або міжнародними торговельними звичаями; – інші цінності відповідно до законодавства України.	– часткова участь у підприємствах, створених спільно з українськими юридичними та фізичними особами, або придбання частки діючих підприємств; – самостійне чи за участю українських юридичних або фізичних осіб придбання прав на користування землею та використання на території України природних ресурсів; – придбання інших майнових прав; – придбання нерухомого чи рухомого майна, не забороненого законами України, включаючи квартири, будинки, приміщення, транспортні засоби, обладнання та інші об'єкти власності шляхом прямого одержання майна та майнових комплексів або ж у вигляді акцій, облігацій, інших цінних паперів; – господарська (бізнесова) діяльність на основі угод про розподіл продукції; – придбання у власність діючих підприємств повністю, створення підприємств, що повністю належать іноземним інвесторам, створення юридичними особами, утвореними відповідно до законодавства іноземної держави, філій та представництв; – інші форми, законодавчо дозволені в Україні, в тому числі без створення на підставі договорів із суб'єктами господарської діяльності України юридичної особи.

Джерело: сформовано на основі [18]

кроки. Варто зазначити, що у 2026 році Китай знову став найбільшим торговим партнером України. Товарообіг між країнами за перше півріччя 2026 року становив $11,75 млрд. (експорт – $663,8 млн, імпорт – $11,09 млрд), зайнявши більше 25% загального обсягу в українському імпорті [19].

За результатами проведеного аналізу актуально зазначити доцільність переведення інвестиційної політики в умовах українсько-китайського співробітництва на якісно новий рівень. Для такого твердження є відповідні підстави. Так, фінансування проектів в рамках ініціативи «Один пояс, один шлях», що передбачали будівництво інфраструктури, мало відбуватися завдяки кредитам з китайського бюджету. Планово кредитні кошти мали спрямовуватися уряду України, однак додатковою умовою виступала участь в проєкті китайської компанії. За таких умов актуалізується питання – хто освоюватиме надані кредити?! Якщо кошти на розвиток цих програм отримають китайські компанії, а не українські, тоді логіка зазначених проектів стає нестійкою, а доцільність урядових гарантій губить сенс. Власне тому актуально виробити зважений підхід до іноземних інвестиційних програм.

Згідно оприлюдненої заяви Надзвичайного і Повноважного Посла Китайської Народної Республіки в Україні Ма Шенкуня, Китай розглядає Україну як стратегічного партнера, готовий ділитися успішним досвідом у різних сферах, насамперед в економічній. Використовуючи повною мірою реальні можливості китайсько-української співпраці, кожна зі сторін може досягнути заданих цілей, а за умов порозуміння можна розраховувати на підтримку Китаю програми довгострокового розвитку України. За його словами, промисловий і ресурсний потенціал обох країн добре доповнює один одного, а це створює надійну основу для поглиблення практичної співпраці. Перевагою України є володіння якісними аграрними ресурсами, сильний науково-освітній потенціал та розвинена промислова база, в той час як Китай володіє цілісною промисловою системою, зрілими технологіями інфраструктурного будівництва, великий споживчий ринок і значний досвід розвитку, завдяки чому здатний всебічно сприяти відновленню та модернізації української промисловості [20].

Висновки. Підсумовуючи викладене у статті дослідження можна акцентувати на такому:

1. Україна може використовувати різний інструментарій іноземного інвестування в умовах українсько-китайського співробітництва, однак виходячи практики сторони-інвестора, слід очікувати на стратегічно зорієнтовані вкладення.

2. Китай готовий інвестувати значні суми в різні галузі економіки України, включаючи високотехнологічні проекти, відновлювальну енергетику, та і просто надавати великі позики під державні гарантії. Але такі інвестиції не можна розцінювати, як благодійний жест, чи дармове благо. За інвестиційними зобов'язаннями потрібно буде розраховуватись.

3. З метою запобігання зловживань при виборі і використанні інструментарію систем іноземного інвестування необхідно на законодавчому рівні встановити відповідальність, що унеможливить корупційну складову в інвестиційному процесі.

4. Враховуючи лідерські позиції Китаю в глобальному фінансово-інвестиційному просторі, його досвід в сфері здійснення інвестицій, необхідно дуже зважено ставитись при виборі інструментів інвестування, особливо коли відповідальність за отримані інвестиції лягає на плечі держави, тобто здійснюється під державні гарантії. Така відповідальність повинна бути адресною і персональною. Лише за таких умов можна уникнути кабальних наслідків на етапі, коли потрібно розраховуватись за інвестиційними зобов'язаннями.

Бібліографічний список

1. Збитки України від війни 2025 – Ключові факти та деталі. URL: https://bizmag.com.ua/zbytky-ukrayiny-vid-vijny/
2. Cushman D.O. Real Exchange Rate Risk, Expectations and the Level of Direct Investment. *Review of Economics and Statistics*. 1985. no. 67 (2), pp. 297–308.
3. Hanson G. "Should Countries Promote Foreign Direct Investment?". G-24 Discussion Papers 9, United Nations Conference on Trade and Development. 2001.
4. Vernon R. International investment and international trade in the product cycle. *Quarterly Journal of Economics*. 1966. no. 80, pp. 190–207.
5. Kojima K., Osawa T. Micro and macro-economic models of foreign direct investment. *Hitosubashi Journal of Economics*. 1984.
6. Borensztein E., J. De Gregorio, J.W. Lee. How Does Foreign Direct Investment Affect Economic Growth? *Journal of International Economics*. 1998. no. 45, pp. 115–135.
7. Peter Gratton. Understanding Foreign Investment: Types and How It Works. URL: https://www.investopedia.com/terms/f/foreign-investment.asp
8. What Is Foreign Investment? Types, Benefits & Risks. URL: https://www.theclearvestor.com/investing/what-is-foreign-investment-in-investment
9. Erdem Türkelli G. Official Development Assistance (ODA), Aid Dynamics, and Sustainable Development. In: Leal Filho, W., Marisa Azul, A., Brandli, L., Lange Salvia, A., Wall, T. (eds) Partnerships for the Goals. Encyclopedia of the UN Sustainable Development Goals. Springer, Cham. 2021. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-95963-4_98
10. Global Investment Trends Monitor, no. 48. URL: https://unctad.org/publication/global-investment-trends-monitor-no-48?__cf_chl_tk=FYKmxctwk6rrGd.7n3JRb7muJd8kQNKZagyzje9yzmg-1783587647-1.0.1.1-Ou0EQXuJ1Z.czd6.jQKMit3eBjvNXfi9zIti_qC3QKs
11. Китай – потужний бізнес-партнер чи загроза для України. URL: https://agropolit.com/spetsproekty/791-kitay--potujniy-biznes-partner-chi-zagroza-dlya-ukrayini
12. Уряд ухвалив рішення щодо забезпечення реструктуризації кредиту Державної продовольчо-зернової корпорації. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. URL: https://me.gov.ua/
13. Китайські інвестиції в Україну зросли в 5 разів з 2016 року. Асоціація Українсько-Китайського співробітництва. URL: https://aucc.org.ua/kitajski-investicii-v-ukrainu-zrosli-v-5-raziv-z-2016-roku/
14. Beijing's Balancing Act: Chinese Investments in Ukraine amidst Moscow's Shadow. URL:https://www.lvivherald.com/post/beijing-s-balancing-act-chinese-investments-in-ukraine-amidst-moscow-s-shadow
15. Портал інвестиційних проектів України. URL: https://investportalua.com/ua/
16. Посольство України в КНР долучилося до роботи 10-ї Міжнародної виставки «Китай – Південна Азія» в м. Куньмін. Посольство України в Китайській Народній Республіці. URL:https://china.mfa.gov.ua/news/posolstvo-ukrayini-v-knr-doluchilosya-do-roboti-10-yi-mizhnarodnoyi-vistavki-kitaj-pivdenna-aziya-v-m-kunmin
17. У м. Фошань відбувся українсько-китайський бізнес-форум «Економіка України: сучасні виклики та нові можливості». Посольство України в Китайській Народній Республіці. URL: https://china.mfa.gov.ua/news/u-mfoshan-vidbuvsya-ukrayinsko-kitajskij-biznes-forum-ekonomika-ukrayini-suchasni-vikliki-ta-novi-mozhlivosti

18. Про режим іноземного інвестування. Закон України no. 93/96-ВР від 19 березня 1996 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text
19. Майже половину загального торгівельного дефіциту України формує одна країна. URL: https://ubn.news/uk/maizhe-polovynu-zahalnoho-torhivel/
20. Ма Шенкунь. Сформувати точне й об'єктивне розуміння Китаю та сприяти стабільному й довгостроковому розвитку китайсько-українських відносин. Асоціація Українсько-Китайського співробітництва. 2026. URL: https://aucc.org.ua/v-ukrainskih-zmi-opublikovano-avtorsku-stattju-posla-kitaju-v-ukraini-ma-shenkunja-sformuvati-tochne-j-ob-iektivne-rozuminnja-kitaju-ta-sprijati-stabilnomu-j-dovgostrokovomu-rozvitku-kitajsko-ukrainsk/

References

1. Zbytky Ukrainy vid viiny 2025 – Kliuchovi fakty ta detali. Available at: https://bizmag.com.ua/zbytky-ukrayiny-vid-vijny/
2. Cushman D.O. (1985). Real Exchange Rate Risk, Expectations and the Level of Direct Investment. *Review of Economics and Statistics*. no. 67 (2), pp. 297–308.
3. Hanson G. (2001). "Should Countries Promote Foreign Direct Investment?". G-24 Discussion Papers 9, United Nations Conference on Trade and Development.
4. Vernon R. (1966). International investment and international trade in the product cycle. *Quarterly Journal of Economics*. no. 80, pp. 190–207.
5. Kojima K., Osawa T. (1984). Micro and macro-economic models of foreign direct investment. *Hitosubashi Journal of Economics*.
6. Borensztein E., J. De Gregorio, J.W. Lee. (1998). How Does Foreign Direct Investment Affect Economic Growth? *Journal of International Economics*. no. 45, pp. 115–135.
7. Peter Gratton. Understanding Foreign Investment: Types and How It Works. Available at: https://www.investopedia.com/terms/f/foreign-investment.asp
8. What Is Foreign Investment? Types, Benefits & Risks. Available at: https://www.theclearvestor.com/investing/what-is-foreign-investment-in-investment
9. Erdem Türkelli G. (2021). Official Development Assistance (ODA), Aid Dynamics, and Sustainable Development. In: Leal Filho, W., Marisa Azul, A., Brandli, L., Lange Salvia, A., Wall, T. (eds) Partnerships for the Goals. Encyclopedia of the UN Sustainable Development Goals. Springer, Cham. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-95963-4_98
10. Global Investment Trends Monitor, no. 48. Available at: https://unctad.org/publication/global-investment-trends-monitor-no-48?__cf_chl_tk=FYKmxctwk6rrGd.7n3JRb7muJd8kQNKZagyzje9yzmg-1783587647-1.0.1.1-Ou0EQXuJ1Z.czd6.jQKMit3eBjvNXfi9zIti_qC3QKs
11. Kytai – potuzhnyi biznes-partner chy zahroza dlia Ukrainy. Available at: https://agropolit.com/spetsproekty/791-kitay--potujniy-biznes-partner-chi-zagroza-dlya-ukrayini
12. Uriad ukhvalyv rishennia shchodo zabezpechennia restrukturyzatsii kredytu Derzhavnoi prodovolcho-zernovoi korporatsii. Ministerstvo ekonomiky, dovkillia ta silskoho hospodarstva Ukrainy. Available at: https://me.gov.ua/
13. Kytaiski investytsii v Ukrainu zrosly v 5 raziv z 2016 roku. Asotsiatsiia Ukrainsko-Kytaiskoho spivrobitnytstva. Available at: https://aucc.org.ua/kitajski-investicii-v-ukrainu-zrosli-v-5-raziv-z-2016-roku/
14. Beijing's Balancing Act: Chinese Investments in Ukraine amidst Moscow's Shadow. Available at: https://www.lvivherald.com/post/beijing-s-balancing-act-chinese-investments-in-ukraine-amidst-moscow-s-shadow
15. Portal investytsiinykh proektiv Ukrainy. Available at: https://investportalua.com/ua/
16. Posolstvo Ukrainy v KNR doluchylosia do roboty 10-yi Mizhnarodnoi vystavky "Kytai – Pivdenna Aziia" v m. Kunmin. Posolstvo Ukrainy v Kytaiskii Narodnii Respublitsi. Available at: https://china.mfa.gov.ua/news/posolstvo-ukrayini-v-knr-doluchilosya-do-roboti-10-yi-mizhnarodnoyi-vistavki-kitaj-pivdenna-aziya-v-m-kunmin
17. U m. Foshan vidbuvsia ukrainsko-kytaiskyi biznes-forum "Ekonomika Ukrainy: suchasni vyklyky ta novi mozhlyvosti". Posolstvo Ukrainy v Kytaiskii Narodnii Respublitsi. Available at: https://china.mfa.gov.ua/news/u-mfoshan-vidbuvsya-ukrayinsko-kitajskij-biznes-forum-ekonomika-ukrayini-suchasni-vikliki-ta-novi-mozhlivosti.
18. Pro rezhym inozemnoho investuvannia. Zakon Ukrainy no. 93/96-VR vid 19 bereznia 1996 roku. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text.
19. Maizhe polovynu zahalnoho torhivelnoho defitsytu Ukrainy formuie odna kraina. Available at: https://ubn.news/uk/maizhe-polovynu-zahalnoho-torhivel/.
20. Ma Shenkun. Sformuvaty tochne y obiektyvne rozuminnia Kytaiu ta spryiaty stabilnomu y dovhostrokovomu rozvytku kytaisko-ukrainskykh vidnosyn. Asotsiatsiia Ukrainsko-Kytaiskoho spivrobitnytstva. 2026. Available at: https://aucc.org.ua/v-ukrainskih-zmi-opublikovano-avtorsku-stattju-posla-kitaju-v-ukraini-ma-shenkunja-sformuvati-tochne-j-ob-iektivne-rozuminnja-kitaju-ta-sprijati-stabilnomu-j-dovgostrokovomu-rozvitku-kitajsko-ukrainsk/.

Xu Wang
Postgraduate Student,
Lviv Polytechnic National University
ORCID: https://orcid.org/0009-0002-7226-9124
Mykhailo Yastrubskyy
Doctor of Economic Science, Professor,
Professor of the Department of Management and International Business,
Lviv Polytechnic National University
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8032-4501

FORMATION OF FOREIGN INVESTMENT SYSTEMS: CHINESE AND UKRAINIAN EXPERIENCE

The classification of foreign investment systems is an integral part of the theoretical foundations of the investment process. The development of investment processes in the context of international cooperation requires a properly organized investment system, the effective functioning of which is achieved by satisfying the interests of both investors and recipients. These theoretical developments subsequently form the basis of the legislative framework in the form of regulatory documents and legislative acts governing the foreign investment process. Foreign investments are divided into three categories: foreign direct investment, foreign portfolio investment, and other categories of foreign investment. An examination of foreign investment instruments within the context of Ukrainian-Chinese cooperation makes it possible to streamline the process of attracting investment from the most financially capable participants, which currently is China. Ukraine needs to attract significant volumes of foreign investment for a number of objective reasons; however, this should not lead to a loss of sovereignty in the future. When considering foreign investment from China, which offers attractive terms and principles of parity, it is essential to ensure the rational use of the attracted investments and to prevent any potential abuse or mismanagement of the resources involved. A statesmanlike mindset and accountability for the legality of the host country's actions will help avoid destructive consequences in the process of foreign investment. When attracting investment, it is important to take into account both national interests and the investor's intentions and plans. Only on a balanced basis can we embark on a promising path of investment cooperation. The recommendations provided regarding the use of foreign investment instruments in the context of Ukrainian-Chinese cooperation offer insight into the specifics of the investment process. Emphasis is placed on a responsible approach when selecting investment instruments, especially when the responsibility for the investments received falls on the state - that is, when they are backed by state guarantees. Large-scale investment projects must be accompanied by a well-founded strategic plan for implementing such investments.

Keywords: China, classification of foreign investment, foreign direct investment and foreign portfolio investment, Ukrainian-Chinese cooperation, foreign investment regime.

Конфлікт інтересів: Яструбський М.Я. є членом редакційної колегії журналу. Для забезпечення незалежності редакційного процесу рукопис розглядався редактором, який не мав конфлікту інтересів з автором. Автор не брав участі у відборі рецензентів, процесі рецензування та прийнятті рішення щодо публікації статті. Рукопис пройшов стандартну процедуру подвійного сліпого рецензування.

Дата надходження статті: 10.07.2026
Дата прийняття статті до публікації: 05.08.2026
Дата публікації статті: 02.09.2026